

Eý, hüýri-jenan! / sonetler çemeni

Category: Kitapcy, Poemalar

написано kitapcy | 22 января, 2025

Eý, hüýri-jenan! / sonetler çemeni EÝ, HÜÝRI-JENAN!

I.

Dünýäň gowgasyndan halas et, Söýgim,
Wysal berip, hasratymy gowzatsaň.

Owal-teýkarynda şatlygyň-gaýgyň

Alnanmydyr behişt ile dowzahdan?!

Top zyňşyp oýnardyk ýaşkak oňlan-gyz,
Ortada bukulan – «utulan çykdy»,
Çenelen pökgimi söýgä öwren gyz
Ellerin daldalap tutulanjykdy.

Taşlady gyz, kement eýläp zülplerni,
Bendiwan men tä gelinçä ajalym.
Yşkyň işiginden girdim, gulplandy,
Çykabilmen, daşda galdy açarym.

Yşk! – gaçybatalga eýledim güman,
Sen – umman, goýnuňda istedigim aman!

II.

Sen – umman, goýnuňda istedigim aman!
Meýdan düşelgede... günortan... käte
Jadyly bakardyň ogryn bir meýdan,
Didelen gabardy pirimi kädä.

Uýan ak gaýmak deý barmaklar tämiz,
Yzy göm-gök, çala degdim, edenim.
Ertekidemidik? Daşa döndüň, gyz,
Ne-hä ýürek urýar, gelýär ne demiň.

Ýüregme söýgüden pahna kakardyň!
Başda sekizkeşde akgaýma tahýa,
Günebakar deýin saňa bakardym,
Has öte gowurdyň, köýdüm-le, wah, ýar.

Çyrpynýar ummanyň, gök asman deý giň, Çümdüm, guwwasyň men,
halas et, Söýgim,

III.

Çümdüm, guwwasyň men, halas et, Söýgim,
Men nädip ýaşayyn yşkymy ýaýman,
Böksem guýa, gamyş paş kyljak aýbym,

Arşa uçsam, syrym jar etjek Keýwan.

Saçaň – derýa, ýaýyp-dökeňde jemi,
Zülpüň çowy meňzeş möwje – lemmere.
Çümüp-çykyp duran, suwperim, seni
Ysyrgalaň düşüripdir çeňnege.

Biperwaý-la hem biparh-la sen, geň iş,
Heýem haýra tarap ýaýdanlarmy bir?
Düşünýäriň diýmediklerňe deňiç,
Dilber, gulak sal-a aýdanlaryma bir...

Eý, hüýri-jenanyň, elheder-aman,
Tutuş ömrüm saňa baglydyr tamam.

IV.

Tutuş ömrüm saňa baglydyr tamam.
Talap kylma: «Hany-manyňdan geç-geç!»,
Ýeterlik dälmi nä? Ödärmä tamaň?
Ýar, saňa özümi eýlesem peşgeş?!

«Agmasyn» diýp, gabak örtüp dur, läläm,
Burun dur, serhetden geçilmesin diýp.
Humar-ala gözleň – meýli pyýalaň
Birden çakyşdyrlyp içilmesin diýp.

Kirpik-gaşlaryň – ýaý! Gözleriň ýumma,
Ýar, alnyňda iki бүкүlip dur Aý.
Ýyldyzlar serpilip, gaçypdyr umma,
Men neneň gaşyňa baraýyn eý, waý?!

Köplenç orta ýoldan yzyna gaýtdym,
Dilber-ä, köňülde aýdymyň aýtdym.

V.

Dilber-ä, köňülde aýdymyň aýtdym,
Porhana öwrülip, wah, döne-döne.
Saňa göwün guşum aldyryp gaýtdym,

Jugra hallaň ýüze sepilen däne.

Döwler ejiz geler hem Rüstem Zallar,
Yşkyň bilen bil tutuşan dessime,
Sen ýarda pirim kân, ýaňakda hallar
Dary dökýär aýagymyň astyna.

Eý, dinim-imanyň, mümin eýlediň,
Goýny – mährap, kad-kamaty minaram.
Al ýaňakda gara halyň söýledi:
«Azançyýam-hebeşi gul Bilalam»

Çyn jadygöý perim, saçlary sünbül,
Hoşnut sen, ýatlasam, açylýan gül-gül.

VI.

Hoşnut sen, ýatlasam, açylýan gül-gül,
Deslapky deý geçer, ýaşlygam gelse,
Herne gopsa-gopsun, ýanymda bolgul,
Ýeke özüňe kyn, şatlygam gelse.

Heňnam gaýtalanyp otyrmy hälem,
Ýaprak ýele gaýýan posamydyr, ýar?
Baglar gökde şelpe kakýar, bu älem
Lebleň yzy galan käsemidir, ýar?

Aýralygyň derdi süňňümden ötüp,
Huşdan gitsem, getiriň ýar käsesin,
Içip däl, essime gelerin öpüp,
Erňeginde galan ýaryň posasyn.

Şanyňa namalar gaýyryp ötdüm,
Ara mahal düşse, sowaryn öýtdüm.

VII.

Ara mahal düşse, sowaryn öýtdüm,
«Söýýän» diýdim, antymdan ganmadyň hiç.
Senden gam ýetse-de, bagt hasap etdim,

Jellat gözlim, bagtyňdan ganmadym hiç.

Haýran-a, tüýs meýletinden edýärler,
Hemmeler şol söýgä sary barýar-a.
Yşkyň ataşyna girip gidýärler,
Özün oda uran ýaly perwana.

Jan etdim-le, arman, ýetişmän galdym,
Ýitip giden tylla ýelken ekeniň.
Ýüzmäni öwrenmän, çümdüm, gark oldum,
Yşk deňziniň düýbi indi hekemim.

Örtendim, gartaşdy süýegim-süňňüm,
Has beter küýseýän, geçdikçe gün-gün.

VIII.

Has beter küýseýän, geçdikçe gün-gün,
Pyganyň goýduryp başarmadym teý.
Şıkar-awlagymda pelpellän sülgün,
Boz garçgaý deý durup başarmadym teý.

Köp gezek ýekme-ýek galypdyk-la, ýar,
Söýüşjekdik, arman, çep bolup galdyk.
Aşyklar diýp şindem ýatlap ýören bar,
Il içinde gury gep bolup galdyk.

Tutuş gatlak-gatlak ýatlama serim,
Harwar ýüki gören-eşden zatlamam.
Dem alman az salym ýaşaryň, perim,
Emma durup bilmen seni ýatlamam.

Wysala gowşarys hökman erte biz,
Ezeli aşyklar dälmi erse biz?

IX.

Ezeli aşyklar dälmi erse biz?
Segräp girdim Mejnun kibi bu çöle.
Söýgi bilen çykmaladyk Arşa biz,

A sen meni çykaraýdyň püçege.

Ýaşlyk – birçak sowlan toýuň törümi?
Hasrat – kylnan hatalaryň muzdy, ýar!
Özümidendi, wah, belañ körügi,
Pelek ikimizi aýyrmazdy, ýar!

Ötülen ýyllara bir gözüň aýla,
Wah, ýogsa, özümem gojaldym kemsiz.
Bu dünýäde senden ýaşadym aýra,
Ýeriň astynda-da ýatmaly sensiz.

Sekizinji mugjyzasy Zeminiň,
Hakyň maňlaýyma ýazan zenimiň?

X.

Hakyň maňlaýyma ýazan zenimiň?
Hoşbagtam sen taýa süýşsem bir sere,
Derdimmisiň ýa derdimiň emimiň?
Juwanlygma dolanaýyn – bir seret.

Eçilibereňok didar – karzyňy,
Zar etdiň hoşnutdan agnamaga bir.
«Dym» diýýäň, diňläňok ýeke arzymy,
Rugsat ber, ýar, maňa aglamaga bir.

Agzalsa gep eger nika barada,
Howpurgap, daşyma garanýan birden:
Nika gyýlar iki adam arada,
Ýar, ikimiz welin bir jan hem bir ten.

Bir-biregi gözlärdik-le sersepil,
Ýöräýenligimizde-de terse biz.

XI.

Ýöräýenligimizde-de terse biz,
Megerem, adyňy ölemsoň undam.
Razy, terk et kalbym, hoşlaşaňda bir

Sowuklaýma jesedimiň doňundan.

Täleý ters gelse-de, gorkma, üýşenme,
Köňülleri başga-başga däleý biz.
Ýedi ýyl aglarmyş aýra düşenler,
Kyrk ýyl geçdi, köşeşemzok häleý biz.

Sen – şaperi, şindem ýañagy ally,
Ýelegiňi ýel çyrpyp dur, melegim!
Barjak-la, dag-arman, ýol nirde galdy?!
Birçak ujun ýitirdim, wah, kelebiň!

Aýrallykda ne günäň bar, ne müýnüň,
Sataşardyň ol ujunda Zeminiň.

XII.

Sataşardyň ol ujunda Zeminiň,
Sen görkezdiň nämeligiň wysalyň.
Syldyk didämizden bagtyň nemini,
Sürdük döwran hühr-u-gulman mysaly.

Goýnum içre süýnüp-sarkyp erediň,
Has owadan gowşan çagyň wysala.
Ömrüm boýy saňa tarap ýöredim,
Ýetmek üçin bir pursatlyk bu hala.

Näzli dilber, söýgim hetden aşypdyr,
Hetden aşyp, şygra dönüp, daşyp dur.
Şahyr dälse – dälidir hemme aşyklar,
Şahyrlaryň welin, bary aşykdyr.

Muhabbetsiz köňül köşgi tüm ýaly,
Ýumruk deý ýürekde – Söýgi.

XIII.

Gün ýaly.
Ýumruk deý ýürekde – Söýgi
Gün ýaly,

Seslensene, ýene seni idedim.
Aýrallykda kemsiz ýandym, günäli,
Öňki deý, göz bilen meni iý-de, dyn!

Bibijanyň, döňeýin men adyňa,
Doldy çydam käsäm, sabryň tükendi,
Kaýdasyň-heý, dildar, ýetiş dadyma,
Ýatyryn men gol-aýagym kökenli.

Aýrallyk derdine biz haçan uçran:
Ýar, ikimiz önmezden öň bagyrdan,
Adam ataň zary – mendäki hijran,
Çep böwründen gapyrgasyn aýyrdan.

Kaknus kibi yşk ýürekde dömyämi,
Ýylydyp dur, ýagtyldyp dur dünýäni!

XIV.

Ýylydyp dur, ýagtyldyp dur dünýäni!
Söýgi – ýalyn, gül açýar ot içinde,
Dem-be-dem ah urup, körükle, ýagny,
Yşkyň ömri tamamlanýar oçende.

Dalmynýan dideler – otly tabaklar,
Uçgunly gözleriň ýanýar, tegelek.
Alow deý lowlaýar, ýuka gabaklar
Pelpelleýär – oda gelen kebelek.

Lowurdaýaň, şamçyragmy, dürmi sen?
Köňülleriň ýüz görülyän aýnasy?
Gel, jenan, yşkymy köşeşdirmeseň,
Mümkin-ä älemi ýandyraýmasy.

Dünýäň dawasyndan halas et, Söýgim,
Dünýäň gowgasyndan halas et, Söýgim,

● MAGISTRAL

Dünýäň gowgasyndan halas et, Söýgim,

Sen – umman, goýnuňda istedim aman!
Çümdüm, guwwasyň men, halas et, Söýgim,
Tutuş ömrüm saňa baglydyr tamam.

Dilber-ä, köňülde aýdymyň aýtdym,
Hoşnut sen, ýatlasam, açylýan gül-gül.
Ara mahal düşse, sowaryn öýtdüm,
Has beter küýseýän, geçdikçe gün-gün.

Ezeli aşyklar dälmi erse biz?
Hakyň maňlaýyma ýazan zenimiň?
Ýöräýenligimizde-de terse biz,
Sataşardy ol ujunda Zeminiň.

Ýumruk deý ýürekde – Söýgi
Gün ýaly
Ýylydyp dur, ýagtyldyp dur dünýäni!

Guldurdy SÄHETDURDYÝEW. Poemalar